

Handläggare
Tomas Nitzelius
08-508 26 042

Till
Trafiknämnden
2020-02-20

Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023 – Redovisning av miljöförvaltningens förslag till ny kemikalieplan. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner tjänsteutlåtandet enligt detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden justerar beslutet omedelbart.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Fredrik Alfredsson
tf. Avdelningschef

Sammanfattning

Med förslaget till ny kemikalieplan tar staden ett brett grepp om kemikaliefrågan i staden och föreslår viktiga åtgärder och insatser för att nå uppsatta mål i staden och på nationell nivå. Frågorna har också koppling till de globala hållbarhetsmålen. Kontoret ser att de krav inom kemikalier och material som kontoret redan ställer, i stort, motsvarar det som föreslås i planen. I remissvaret efterfrågar kontoret förtydligande kring vilka kemikaliehanteringssystem och rapporterering till dessa som förvaltningar och bolag förväntas utföra. För att kunna utföra inhämtning av bl.a. uppgifter, rapporterering och

uppföljning på ett systematiskt sätt anser kontoret att utökade resurser behövs. Frågan om att integrera kemikaliekraV i teknisk handbok och andra processverktyg behöver utredas för att se hur kemikaliekraV ställs på bästa sätt i stadens verksamheter och processer. Tjänsteutlåtandet beskriver också hur kontoret arbetar med uppföljning och kontroll inom det prioriterade inköpsområdet klottersanering samt det ramavtal som kontoret tagit fram för miljökontroller.

Bakgrund/Remissen

Trafikkontoret har fått Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023 – Redovisning av miljöförvaltningens förslag till ny kemikalieplan på remiss från kommunstyrelsen. Planen syftar till att konkretisera vilka åtgärder som behöver vidtas av stadens verksamheter och utgår från det långsiktiga målet Ett giftfritt Stockholm i stadens miljöprogram 2020-2023. Planen knyter också an till det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen och infrastrukturavdelningen.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret anser att förslaget till kemikalieplan tar ett brett grepp över kemikaliefrågan i staden och att den innehåller viktiga åtgärder och aktiviteter på vägen mot målet om ett giftfritt Stockholm. Planen bidrar också till att nå det nationella miljö kvalitetsmålet en giftfri miljö.

Trafikkontoret bedriver, i sin egenskap som beställarorganisation ett systematiskt miljö, utfasnings- och substitutionsarbete inom kemikalieområdet. Kontoret har sedan slutet av 1990-talet ställt miljökrav vid upphandling av entreprenader i samarbete med Trafikverket, Malmö och Göteborgs stad. De gemensamma miljökraven innehåller bl.a. krav på kemiska produkter och material och motsvarar, i stort, de krav som finns i förslaget till ny kemikalieplan sett till den verksamhet som kontoret bedriver. Material- och kemikaliekraVen i de gemensamma miljökraven innebär bl.a. krav på substitution, dokumentation och utfasning av produkter som i stort motsvarar det som föreslås i kemikalieplanen.

Prioriterat inköpsområde klottersanering

Sedan flera år bedriver kontoret ett aktivt substitutionsarbete inom det prioriterade inköpsområdet klottersanering. Genom ett aktivt uppföljningsarbete och samverkan med tillverkare har kontoret

påverkat marknaden till att tillhandahålla fler godkända saneringsprodukter med mindre miljöpåverkan. Arbetet har dessutom inneburit att utbudet av miljövänligare produkter ökat.

Uppföljning och kontroll

Trafikkontoret har också upprättat ett ramavtal med ett konsultföretag som genomför miljökontroller av miljö- och kemikaliekraV som ställts i upphandlingar och kontrakt. Ramavtalet kan användas för avrop av ett flertal förvaltningar och bolag i staden.

Resurser för genomförande

Kontoret bedömer att ökade resurser kommer att behövas för att kunna genomföra de förslag och utföra de uppgifter som planen innehåller. Framst gäller detta insamling av uppgifter och rapportering av dessa samt redovisning i kemikaliesystemen men också för en utökad uppföljning av ställda krav i upphandlingar.

Bygg och anläggningsmaterial

I remissen föreslås att trafikkontoret och exploateringskontoret ska inkludera kemikaliekraV och rutiner i markavtal med ledningsägare och följa upp dessa samt ”Harmonisera tekniska handböcker och processverktyg med stadens kemikalieplan”. Trafikkontoret ser att detta kan vara motiverat men frågan om hur kemikaliekraV ställs på bästa sätt i stadens verksamheter behöver utredas för att skapa enkelhet och effektiva processer för verksamheten. Det är t.ex. inte självklart att teknisk handbok ska innehålla kemikaliekraV utan att dessa med fördel kanske bör finnas i andra styrande dokument eller regleras i upphandlingar.

Vidare saknar flera förslag i planen beskrivningar av konsekvenser med avseende på tillgängliga alternativ och kostnader. Detta gäller t.ex. användande av produkter som innehåller zink som är vanligt förekommande i material i trafik- och gatumiljöer.

Trafikkontoret bedömer att allteftersom ny kunskap om material, provtagningsmetoder för mikroplaster och nanomaterial mm framkommer kommer rätt kraV som hanterar dessa problem att kunna ställas i verksamheten.

Implementering i stadens egna projekt och kemikaliehantering

Kapitlet skulle kunna göras tydligare med avseende på vilka kemikaliehanteringssystem förvaltningar och bolag förväntas använda. I en faktaruta beskrivs att användandet av Byggvarubedömningen eller system med likvärdig systematik

uppfyller kraven för kemiska produkter i de gemensamma miljökraven för entreprenader 2018. Skrivningen skulle kunna förtydligas med att andra likvärdiga system, på motsvarande sätt, vid behov kan användas för att uppfylla kraven på att använda Byggvarubedömningen.

Kontoret har förhoppningen att stadens kategoriarbete inom upphandlingsområdet och VINST (verktyg för inköp i Stockholms stad) kommer att bidra till ett effektivt kravställande även inom kemikalieområdet. I detta arbete har kontoret för avsikt att delta.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Slut

Bilagor

Bilaga 1:   Stockholms stads kemikalieplan 2020 – 2023